Sodba sodišča (tretji senat)

z dne 21. decembra 2011*

V zadevi C-316/10,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Vestre Landsret (Danska) s sklepom z dne 28. junija 2010, ki je prispel na Sodišče 1. julija 2010, kakor je bil popravljen s sklepom z dne 24. avgusta 2010, ki je prispel na Sodišče 26. avgusta 2010, v postopku

Danske Svineproducenter

proti

Justitsministeriet,

ob udeležbi

Union européenne du commerce du bétail et de la viande,

* Jezik postopka: danščina.

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik senata, J. Malenovský, sodnik, R. Silva de Lapuerta, sodnica, E. Juhász in D. Šváby (poročevalec), sodnika,

generalni pravobranilec: Y. Bot,
sodna tajnica: A. Impellizzeri, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 15. septembra 2011,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Danske Svineproducenter H. Sønderby Christensen, odvetnik,

– za Union européenne du commerce du bétail et de la viande J.-F. Bellis, A. Bailleux in E. Werlauff, odvetniki,

– za dansko vlado V. Pasternak Jørgensen, zastopnica, skupaj s P. Bieringom, odvetnikom,

– za Evropsko komisijo B. Schima in H. Støvlbæk, zastopnika,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 288, drugi odstavek, PDEU, členov 3, drugi odstavek, (f) in (g), in 37 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, in o spremembi Direktiv 64/432/EGS in 93/119/ES ter Uredbe (ES) 1255/97 (UL 2005, L 3, str. 1) in poglavja II, točki 1.1(f) in 1.2, ter poglavja VII, naslov D, Priloge I k Uredbi št. 1/2005.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Danske Svineproducenter, poklicnim združenjem rejcev prašičev, in Justitsministeriet (ministrstvo za pravosodje) zlasti glede skladnosti dodatne nacionalne ureditve, namenjene podrobnejši opredelitvi uporabe Uredbe št. 1/2005 v nekaterih točkah, kakršna izhaja iz odloka št. 1729 z dne 21. decembra 2006 o zaščiti živali med prevozom (bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport, Lovtidende 2006 A, v nadaljevanju: odlok št. 1729/2006), z omenjeno Uredbo št. 1/2005 in glede skladnosti različnih določb tega odloka z navedeno uredbo.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba št. 1/2005

3 V uvodnih izjavah 2, 6, 8, 10 in 11 Uredbe št. 1/2005 je navedeno:

„(2) Svet je v skladu z Direktivo Sveta 91/628/EGS z dne 19. novembra 1991 o zaščiti živali med prevozom [in o spremembi Direktiv 90/425/EGS in 91/496/EGS (UL L 340, str. 17), kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 95/29/ES z dne 29. junija 1995 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 17, str. 466, v nadaljevanju: Direktiva 91/628)] sprejel predpise o prevozu živali, da bi odpravil tehnične ovire pri trgovanju z živimi živalmi in omogočil nemoteno delovanje tržnih ureditev ter pri tem zagotovil zadovoljivo raven zaščite teh živali.

[…]

(6) Svet je 19. junija 2001 […] pozval Komisijo, naj predstavi predloge za zagotavljanje učinkovitega izvajanja in doslednega uveljavljanja veljavne zakonodaje Skupnosti, izboljšanje zaščite in dobrega počutja živali, preprečevanje pojava

in širjenja nalezljivih bolezni živali ter uvajanje strožjih zahtev za preprečevanje bolečin in trpljenja, da bi zaščitili dobro počutje in zdravje živali med prevozom in po njem.

[…]

(8) Znanstveni odbor za zdravje in dobro počutje živali je 11. marca 2002 sprejel mnenje o dobrem počutju živali med prevozom. Zakonodajo Skupnosti je treba zato spremeniti, pri tem pa upoštevati nova znanstvena spoznanja in dati prednost potrebi po ustreznem zagotavljanju njene izvršljivosti v bližnji prihodnosti.

[…]

(10) Glede na izkušnje, pridobljene v okviru Direktive [91/628] pri usklajevanju zakonodaje Skupnosti o prevozu živali, in na težave, nastale zaradi razlik pri prevzemu navedene direktive na nacionalni ravni, je ustrezneje, da se predpisi Skupnosti na tem področju določijo z uredbo. Državam članicam je treba do sprejetja podrobnih določb za nekatere vrste, ki imajo posebne potrebe in predstavljajo zelo majhen del rejnih živali v Skupnosti, omogočiti, da uvedejo ali ohranijo dodatne nacionalne predpise, ki se uporabljajo za prevoz teh vrst živali.

(11) Da bi zagotovili dosledno in učinkovito uporabo te uredbe v Skupnosti glede na njeno temeljno načelo, v skladu s katerim se živali ne smejo prevažati na način, pri katerem bi se lahko poškodovale ali trpele, je ustrezno predpisati podrobne

določbe za obravnavanje posebnih potreb, ki izvirajo iz različnih načinov prevoza. Te podrobne določbe je treba razlagati in uporabljati v skladu s prej navedenim načelom ter jih pravočasno posodobiti, kadar se zdi, da predvsem glede na nova znanstvena mnenja ne zagotavljajo več skladnosti z zgornjim načelom za posebne vrste ali načine prevoza."

4 Člen 1 Uredbe št. 1/2005 določa:

„1. Ta uredba se uporablja za prevoz živih vretenčarjev znotraj Skupnosti […]

[…]

3. Ta uredba ne ovira kakršnega koli strožjega nacionalnega ukrepa, namenjenega izboljšanju dobrega počutja živali med prevozom, ki poteka v celoti na ozemlju države članice, ali med pomorskim prevozom, ki se začne na ozemlju države članice.

[…]"

5 Člen 3 te uredbe z naslovom „Splošni pogoji za prevoz živali" določa:

„Nihče ne prevaža živali ali povzroči, da se živali prevažajo tako, da lahko dobijo poškodbe ali neupravičeno trpijo.

Poleg tega se izpolnijo naslednji pogoji:

[…]

(f) […] razmere za dobro počutje živali pa se redno preverjajo in ustrezno ohranjajo;

(g) živalim se zagotovita dovolj velika talna površina in višina, ki ustrezata njihovi velikosti in načrtovani vožnji;

[…]“

6 Člen 6(3) navedene Uredbe določa:

„Prevozniki prevažajo živali po tehničnih pravilih, določenih v Prilogi I.“

7 Poglavje II Priloge I k Uredbi št. 1/2005 vsebuje tehnična pravila za prevozna sredstva. Točka 1 tega poglavja, kjer so zbrane določbe, ki veljajo za vsa prevozna sredstva, določa:

„1.1 Prevozna sredstva, zabojniki in njihovi pritrdilni elementi so zasnovani, izdelani in vzdrževani ter se upravljajo tako, da:

[…]

(f) je zagotovljen dostop do živali, da jih je mogoče pregledati in skrbeti zanje;

[…]

1.2 V prostoru za živali se na vsakem nadstropju zagotovi dovolj prostora, da je nad živalmi, ko so v naravno stoječem položaju, dovolj prostora za prezračevanje, ne da bi bilo njihovo naravno gibanje kakor koli omejeno.

[…]“

8 Poglavje III te priloge se nanaša na prevozne postopke. Točka 2 tega poglavja, naslovljena „Med prevozom“, določa:

„2.1 Dodeljeni prostor ustreza vsaj številkam, ki so za navedene živali in prevozna sredstva določene v poglavju VII.“

9 V poglavju V navedene priloge, v katerem je med drugim urejen čas vožnje, je v točki 1, ki se med drugim nanaša na domače prašiče, določeno:

„[…]

1.2 Čas vožnje ni daljši kot osem ur za živali, ki spadajo med vrste […].

1.3 Najdaljši čas vožnje iz točke 1.2 se lahko podaljša, če so izpolnjene dodatne zahteve poglavja VI.

[…]“

10 Navedeno poglavje VI med drugim vsebuje dodatne določbe za dolge vožnje domačih prašičev, ki so razvrščene v štiri točke.

11 V točki 1 tega poglavja, ki se nanaša na vse dolge vožnje, so naštete zahteve v zvezi s streho, tli in steljo, krmo ter pregradami, določena pa so tudi minimalna merila za nekatere vrste. Pri zadnjenavedenih je edini pogoj, ki velja za prašiče, ta, da mora biti teža živali, ki se prevažajo na dolgi vožnji, 10 kg, razen če jih spremljajo matere. Točke od 2 do 4 navedenega poglavja se nanašajo na zalogo vode za prevoz z zabojniki, na prezračevanje cestnih prevoznih sredstev in spremljanje temperature ter na uporabo navigacijskega sistema.

12 V poglavju VII iste priloge I so navedena pravila glede gostote natovarjanja. Določeno je:

„Dodeljeni prostor za živali mora biti v skladu vsaj z naslednjimi številkami:

[…]

D. Prašiči

Železniški in cestni prevoz

Vsi prašiči morajo imeti vsaj toliko prostora, da lahko ležejo in vstanejo v svojem naravnem položaju.

Da bi izpolnili te minimalne zahteve, gostota natovarjanja za prašiče, težke okrog 100 kg, ne sme presegati 235 kg/m^2.

Zaradi pasme, velikosti in fizičnega stanja prašičev je morda treba povečati zgoraj navedeno minimalno zahtevano površino; morda je potrebno tudi povečanje površine za največ 20 % glede na vremenske razmere in trajanje vožnje.

[…]“

13 V skladu s členom 37 Uredbe št. 1/2005 se zgoraj navedene določbe načeloma uporabljajo od 5. januarja 2007. Zadnji odstavek tega člena določa:

„Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah."

Direktiva 91/628 in Uredba (ES) št. 411/98

14 Direktiva 91/628 je bila v skladu s členom 33 Uredbe št. 1/2005 s to uredbo razveljavljena. Ta direktiva se je med drugim uporabljala za prevoz domačih prašičev znotraj vsake države članice, v državo članico in iz nje.

15 V Prilogi k Direktivi 91/628, poglavje I, naslov A, točka 2(a) in (b), so bile zlasti v zvezi z prašiči določene zahteve, ki jih je bilo treba spoštovati glede minimalne višine prostorov za živali in ki so podobne tistim, ki so navedene v Uredbi št. 1/2005.

16 Točka 47 iz poglavja VI te priloge se je nanašala na gostoto natovarjanja. Besedilo iz naslova D te točke, ki je zadeval prašiče, je bilo enako tistemu iz naslova D poglavja VII Priloge I k Uredbi št. 1/2005, ki je navedeno v točki 12 te sodbe.

17 Točka 48 iz poglavja VII navedene priloge, ki se je med drugim nanašala na čas vožnje, je vsebovala te določbe:

„[…]

2. Čas vožnje ni daljši kot osem ur za [domače prašiče, med drugimi živalmi].

3. Maksimalen čas vožnje iz točke 2 se lahko podaljša, kadar prevozno sredstvo izpolnjuje naslednje dodatne zahteve:

[…]

– do živali je mogoč neposreden dostop,

[…]“

18 Uredba Sveta (ES) št. 411/98 z dne 16. februarja 1998 o dodatnih standardih za zaščito živali, ki se uporabljajo za cestna vozila za prevoz rejnih živali na vožnjah, daljših od osem ur (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 22, str. 294), ki je bila sprejeta na podlagi člena 13(1) Direktive 91/628, je začela veljati 1. julija 1999. Ta uredba je v skladu s svojim členom 1 v povezavi s točko 3 Priloge med drugim določala, da morajo biti vozila, kadar se uporabljajo za prevoz prašičev, „opremljena tako, da je vedno omogočen neposreden dostop do vseh živali, ki se prevažajo, da se jih lahko pregleda in primerno oskrbi“.

19 Tudi Uredba št. 411/98 je bila v skladu s členom 33 Uredbe št. 1/2005 razveljavljena s to uredbo.

20 Sodišče je v sodbi z dne 8. maja 2008 v zadevi Danske Svineproducenter (C-491/06, ZOdl., str. I-3339) razsodilo:

„1. Nacionalna ureditev, […] ki vsebuje številčne podatke glede višine ograd za živali, zato da bi bile prevoznikom na voljo natančnejše določbe od določb iz Direktive […] 91/628 […], spada pod diskrecijsko pravico, ki jo državam članicam daje člen 249 ES, pod pogojem, da ta ureditev, s katero se spoštuje cilj zaščite živali med prevozom, ki ga zasleduje ta direktiva, […] ne preprečuje uresničitve ciljev odprave tehničnih ovir pri trgovanju z živimi živalmi in nemotenega delovanja tržnih ureditev, ki ju prav tako zasleduje navedena direktiva, […] s čimer bi bilo kršeno načelo sorazmernosti. Predložitveno sodišče mora preveriti, ali se s to ureditvijo spoštujejo ta načela.

2. Poglavje VI, točka 47, naslov D, Priloge k Direktivi 91/628 […] je treba razlagati tako, da je država članica upravičena do tega, da bi uvedla nacionalno ureditev, v skladu s katero mora v primeru prevoza, ki traja več kot osem ur, razpoložljiva površina znašati vsaj 0,50 m^2 na 100 kg težkega prašiča.“

Nacionalno pravo

21 Odlok št. 1729/2006 nalaga spoštovanje nekaterih standardov za prevoz prašičev.

22 Člen 9(1) tega odloka glede minimalne višine prostorov določa:

„Pri prevozu prašičev, težjih od 40 kg, mora svetla višina vsakega nadstropja, merjena od najvišje točke tal do najnižje točke stropa ([na primer] spodnji del preklade ali podpornika), izpolnjevati naslednje minimalne zahteve:

Povprečna teža [(v kg)]	Svetla višina pri uporabi sistema mehanskega prezračevanja	Svetla višina pri uporabi drugega sistema prezračevanja
40	74 cm	89 cm
50	77 cm	92 cm
70	84 cm	99 cm
90	90 cm	105 cm
100	92 cm	107 cm
110	95 cm	110 cm
130	99 cm	114 cm
150	103 cm	118 cm
170	106 cm	121 cm
190	109 cm	124 cm
210	111 cm	126 cm
230	112 cm	127 cm“

23 V odstavku 5 tega člena je določena višina za pregledovanje v primeru vožnje, ki traja več kot osem ur, in sicer:

„Kadar čas prevoza prašičev, težkih 40 kg ali več, presega osem ur, morajo biti vozila za prevoz prirejena tako, da je v vsakem nadstropju v vsakem trenutku mogoče vzpostaviti svetlo višino za pregledovanje, ki znaša najmanj 140 cm, merjeno od najvišje točke tal do najnižje točke stropa ([na primer] spodnji del preklade ali podpornika), [na primer] s pomočjo dvigljive strehe in premičnih mostov ali s pomočjo podobne konstrukcije. Pri vzpostavitvi svetle višine za pregledovanje, ki znaša 140 cm, mora v primeru prevoza živali v več nadstropjih svetla višina drugih nadstropij vedno izpolnjevati zahteve iz odstavka 1."

24 Zahteve glede gostote natovarjanja so navedene v prilogi 2 k odloku št. 1729/2006, kjer je pod naslovom D, ki se nanaša na prašiče, določeno:

„Prevoz po železnici in po cesti, skupaj s priklopniki

1. Prevoz, ki traja manj kot osem ur:

Živa teža (v kg)	Prostor na žival (v m^2)
25	0,17
50	0,26

75	0,33
100	0,42
200	0,70
250 ali več	0,80

Potrebno bi lahko bilo, da se zgoraj navedena minimalna površina poveča glede na pasmo, velikost in fizično kondicijo živali. Prav tako bi lahko bilo potrebno povečanje prostora za največ 20 % zaradi pogojev na cesti in časa na poti.

2. Prevoz, ki traja več kot osem ur:

Živa teža (v kg)	Prostor na žival (v m^2)
25	0,20
50	0,31
75	0,39
100	0,50
200	0,84
250 ali več	0,96

[…]“

25 Člen 36(4), drugi pododstavek, navedenega odloka vsebuje prehodno določbo, na katero so se prevozniki lahko sklicevali do 15. avgusta 2010 za cestna vozila, ki so bila registrirana najpozneje 15. avgusta 2005. V njej je določeno:

„Pri prevozu [ki traja več kot osem ur] prašičev, težkih 40 kg ali več, mora svetla višina vsakega nadstropja, merjena od najvišje točke tal do najnižje točke stropa ([na primer] spodnji del preklade ali podpornika), izpolnjevati naslednje minimalne zahteve:

Povprečna teža v kg	Svetla višina pri uporabi sistema mehanskega prezračevanja	Svetla višina pri uporabi drugega sistema prezračevanja
Prašiči, težki od več kot 40 kg do vključno 110 kg	100 cm	107 cm
Prašiči, težki od več kot 110 kg do vključno 150 kg	110 cm	118 cm
Prašiči, težki od več kot 150 kg do vključno 230 kg	112 cm	127 cm
Prašiči, težji od 230 kg	> 112 cm	> 127 cm“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

26 Danske Svineproducenter je 14. maja 2005 pri Vestre Landsret (zahodno regionalno sodišče) proti Justitsministeriet vložilo tožbo, v kateri je zatrjevalo, da je danska ureditev v zvezi s prevozom živali, ki je veljala pred odlokom št. 1729/2006, za prevoz

prašičev vsebovala nekatere standarde glede minimalne višine prostorov, minimalne višine za pregledovanje in maksimalne gostote natovarjanja, ki naj bi bili v nasprotju z več pravili prava Skupnosti in zlasti z določbami Direktive 91/628. Sodišče se je na podlagi prvega predloga za sprejetje predhodne odločbe o razlagi te direktive v zvezi s tem izjavilo v zgoraj navedeni sodbi Danske Svineproducenter, kakor je povzeto v točki 20 te sodbe.

27 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je v okviru istega postopka, ki teče pred predložitvenim sodiščem, dalje zatrjevala, da so podobni standardi, ki so določeni v odloku št. 1729/2006 in ki se zdaj uporabljajo, v nasprotju z Uredbo št. 1/2005.

28 V teh okoliščinah je Vestre Landsret ponovno prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen [288, drugi odstavek,] PDEU, člen 37 Uredbe […] št. 1/2005 […] in določbe člena 3, [drugi odstavek], (f) in (g), [te uredbe] v povezavi s poglavjem II, točki 1.1(f) in 1.2 [Priloge I k tej uredbi], ter določbe člena 3, [drugi odstavek], (g), [iste uredbe] v povezavi s poglavjem VII, naslov D, [te] priloge […] razlagati tako, da države članice ne smejo sprejeti nacionalne ureditve, ki [na področju cestnega prevoza prašičev] določa podrobnejše pogoje za svetlo višino prevoza, višino za pregledovanje in gostoto natovarjanja?“

Vprašanje za predhodno odločanje

Uvodne ugotovitve

29 Danske Svineproducenter in Union européenne du commerce du bétail et de la viande Sodišče prosita, naj vprašanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišče, preoblikuje tako, da ga bodisi razširi bodisi podrobneje določi njegov obseg.

30 Tako po eni strani tožeča stranka v postopku v glavni stvari Sodišču predlaga, naj odgovori na tri vprašanja, ki ustrezajo tistim, ki so bila postavljena v okviru predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki je bil podlaga za zgoraj navedeno sodbo Danske Svineproducenter.

31 Po drugi strani pa Union européenne du commerce du bétail et de la viande predlaga, naj se vprašanje za predhodno odločanje preoblikuje tako, da se bo nanašalo tudi na načelo prostega pretoka blaga, na načelo lojalnega sodelovanja in na člen 30(2) Uredbe št. 1/2005. To vprašanje bi se poleg tega moralo nanašati na nacionalna pravila, ki ne določajo podrobnih zahtev, ampak vsebujejo številčne podatke, ki niso zajeti v tej uredbi.

32 V zvezi s tem je treba opozoriti, da pri sodelovanju med Sodiščem in nacionalnimi sodišči, kot ga določa člen 267 PDEU, le nacionalno sodišče, ki odloča v sporu in je pristojno za izdajo sodne odločbe, glede na posebnosti spora, ki poteka pred njim, presoja tako nujnost sprejetja predhodne odločbe, da bo lahko izdalo sodbo,

kot upoštevnost vprašanj, ki jih postavi Sodišču. Možnost določati vprašanja, ki jih je treba predložiti Sodišču, ima torej le nacionalno sodišče, stranke pa ne morejo spremeniti njihove vsebine (glej zlasti sodbo z dne 15. oktobra 2009 v zadevi Hochtief in Linde-Kca-Dresden, C-138/08, ZOdl., str. I-9889, točki 20 in 21 in navedena sodna praksa).

33 Poleg tega sprememba vsebine vprašanj za predhodno odločanje ali odgovor na dopolnilna vprašanja, ki jih tožeča stranka v glavni stvari navaja v svojih stališčih, ne bi bila skladna z obveznostjo Sodišča, da vladam držav članic in zainteresiranim strankam omogoči, da v skladu s členom 23 Statuta Sodišča Evropske unije predložijo izjave, glede na to, da so na podlagi te določbe zainteresirane osebe obveščene le o predložitvenih odločbah (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Hochtief in Linde-Kca-Dresden, točka 22 in navedena sodna praksa).

34 Iz tega sledi, da Sodišče ne more ugoditi predlogoma za preoblikovanje vprašanja za predhodno odločanje, ki sta ju vložila Danske Svineproducenter in l'Union européenne du commerce du bétail et de la viande.

35 Poleg tega ni mogoče ugoditi predlogu za ponovno odprtje postopka, ki ga je vložilo Danske Svineproducenter in ki je v tajništvo Sodišča prispel 9. decembra 2011. Ta predlog namreč po eni strani v bistvu temelji na sodbi, s katero je Højesteret (vrhovno sodišče) zavrnilo pritožbo, ki jo je ta stranka v postopku v glavni stvari vložila zoper predložitveno odločbo samo zato, da bi se Sodišču poleg vprašanja iz te odločbe postavila še dodatna vprašanja za predhodno odločanje. Vendar taka okoliščina po naravi nima vpliva na zadevni predlog za sprejetje predhodne odločbe. Po drugi strani je treba v zvezi s sklicevanjem na sodbo z dne 6. oktobra 2011 v zadevi Astrid Preissl (C-381/10, ZOdl., str. I-9281) ugotoviti, da ni podana nikakršna obrazložitev, kako bi se na podlagi te sodbe lahko utemeljilo ponovno odprtje postopka v okviru zadevnega predloga za sprejetje predhodne odločbe.

Odgovor Sodišča

36 Z vprašanjem predložitveno sodišče Sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba Uredbo št. 1/2005 razlagati tako, da nasprotuje temu, da države članice sprejmejo ukrepe, ki za cestni prevoz prašičev določajo številčne standarde glede, prvič, svetle višine prostorov, namenjenih živalim, drugič, pregleda živali med vožnjo in, tretjič, razpoložljivega prostora na žival, pri čemer se navedeni standardi po potrebi razlikujejo glede na to, ali urejajo vožnje, ki trajajo več kot osem ur, ali ne. Konkretno, navedeno sodišče take standarde povezuje s členom 3, drugi odstavek, (g), v povezavi s Prilogo I, poglavje II, točka 1.2, s členom 3, drugi odstavek, (f), v povezavi s Prilogo I, poglavje II, točka 1.1(f), oziroma s členom 3, drugi odstavek, (g), v povezavi s Prilogo I, poglavje VII, naslov D, navedene uredbe.

37 Vendar predložitveno sodišče z besedilom svojega vprašanja, če se to razume glede na preudarke iz predložitvene odločbe, poudarja, da se je Sodišče v zgoraj navedeni sodbi Danske Svineproducenter že izjavilo o skladnosti nacionalnih ukrepov, kakršni so ti v postopku v glavni stvari, z Direktivo 91/628, določbe katere so glede vidikov, ki jih zadevajo ti ukrepi, zelo podobne določbam Uredbe št. 1/2005. Vestre Landsret se v tem kontekstu sprašuje o morebitnem vplivu dejstva, da je to področje na ravni Unije zdaj urejeno z uredbo in ne več z direktivo, na možnost držav članic, da nadaljujejo s sprejemanjem tovrstnih ukrepov.

38 V zvezi s tem je treba poudariti, da – v skladu s členom 288, drugi in tretji odstavek, PDEU – medtem ko direktive zavezujejo države članice glede cilja, ki ga je treba doseči, vendar nacionalnim organom prepuščajo izbiro oblike in metod, pa so uredbe zavezujoče v celoti in se neposredno uporabljajo v vseh državah članicah.

39 Tako se določbe uredb zaradi svoje narave in vloge v sistemu virov prava Unije v nacionalnih pravnih redih praviloma uporabljajo neposredno, ne da bi morali nacionalni organi sprejeti ukrepe za uporabo (glej sodbo z dne 24. junija 2004 v zadevi Handlbauer, C-278/02, ZOdl., str. I-6171, točka 25 in navedena sodna praksa).

40 Vendar bi morale države članice ali zakonodajalec Unije za izvajanje določenih določb navedenih uredb vseeno sprejeti ukrepe za izvajanje (zgoraj navedena sodba Handlbauer, točka 26 in navedena sodna praksa).

41 Poleg tega iz ustaljene sodne prakse izhaja, da lahko države članice sprejmejo ukrepe za izvajanje uredbe, če ti ne ovirajo njene neposredne uporabljivosti, če ne prikrivajo značilnosti akta Skupnosti in če določajo natančno izvajanje diskrecijske pravice, ki jo podeljuje ta uredba, vse v mejah teh določb (sodba z dne 14. oktobra 2004 v zadevi Komisija proti Nizozemski, C-113/02, ZOdl., str. I-9707, točka 16 in navedena sodna praksa).

42 Zato dejstvo, da je zakonodaja Unije na področju zaščite živali med prevozom zdaj sprejeta v obliki uredbe, ne pomeni nujno, da so vsi nacionalni ukrepi za izvajanje te uredbe zdaj prepovedani.

43 Za ugotovitev, ali je nacionalni ukrep za izvajanje Uredbe št. 1/2005 skladen s pravom Unije, je torej treba pogledati upoštevne določbe te uredbe, da bi se preverilo, ali te določbe, razlagane glede na cilje te uredbe, prepovedujejo, nalagajo ali dopuščajo državam članicam sprejemanje nekaterih ukrepov za izvajanje in – zlasti ob zadnjenavedeni predpostavki – ali zadevni ukrep spada v okvir diskrecijske pravice, priznane vsaki državi članici.

44 V zvezi s cilji Uredbe št. 1/2005 je treba poudariti, da čeprav je res, da odprava tehničnih ovir pri trgovanju z živimi živalmi in nemoteno delovanje tržnih ureditev, ki sta navedena v uvodni izjavi 2 te uredbe, spadata med cilje te uredbe, tako kot sta spadala med cilje Direktive 91/628, katere nadaljevanje je ta uredba, pa iz uvodnih izjav 2, 6 in 11 te uredbe izhaja, da je – enako kot pri tej direktivi – njen glavni cilj zaščita živali med prevozom. Torej ostaja ugotovitev iz točke 29 zgoraj navedene sodbe Danske Svineproducenter v zvezi s cilji te direktive še naprej veljavna za Uredbo št. 1/2005.

45 Skladnost nacionalnih ukrepov, kakršni so ti v postopku v glavni stvari, ki za cestni prevoz prašičev določajo številčne standarde glede svetle višine prostorov, pregleda živali med vožnjo in razpoložljivega prostora na žival s to uredbo, je torej treba presojati glede na te ugotovitve.

Svetla višina prostorov

46 V zvezi s svetlo višino prostorov za živali pri cestnih prevoznih sredstvih za prevoz prašičev vsebuje zakonodaja v postopku v glavni stvari dve različni vrsti standardov. Po eni strani člen 9(1) odloka št. 1729/2006, ki se uporablja ne glede na to, kakšen je čas vožnje, določa standarde v zvezi z minimalno svetlo višino prostorov glede na težo prevažanih živali. Po drugi strani člen 36(4) tega odloka vsebuje – kot prehodne določbe – standarde iste narave, vendar zahtevnejše, ki pa se uporabljajo le za vožnje, daljše od osem ur. Ti standardi so povsem enaki tistim, ki so bili presojani v okviru zgoraj navedene sodbe Danske Svineproducenter, kot izhaja iz točk 14, 15 in 34 te sodbe.

47 Ta vidik cestnega prevoza prašičev je urejen v členu 3, drugi odstavek, (g), Uredbe št. 1/2005 in poglavjih II, točka 1.2, ter VII, naslov D, prvi stavek, Priloge I k tej uredbi. Iz teh določb kot celote izhaja, da mora svetla višina prostorov za živali pri cestnih prevoznih sredstvih za prevoz prašičev zadoščati za to, da ti lahko stojijo v naravnem položaju, ob upoštevanju njihove velikosti in načrtovane vožnje, in da je nad živalmi, ko so v naravno stoječem položaju, zagotovljeno prezračevanje, ne da bi bilo njihovo naravno gibanje kakor koli omejeno. Kot je bilo navedeno v točki 15 te sodbe, so takšne določbe podobne tistim iz Direktive 91/628, ki je bila predmet razlage v zgoraj navedeni sodbi Danske Svineproducenter.

48 Ker ta uredba višine prostorov ne določa natančno in ker so njene upoštevne določbe v zvezi s tem podobne tistim iz Direktive 91/628, je treba državam članicam v zvezi s tem priznati neko diskrecijsko pravico, enako tisti, ki jim je bila v okviru te direktive priznana z navedeno sodbo.

49 Poleg tega, kot zatrjuje danska vlada, to, da država članica sprejme standarde, ki na nacionalni ravni konkretno opredeljujejo obseg zahtev, ki so splošno določene z Uredbo št. 1/2005, krepi pravno varnost, ker ti standardi vzpostavljajo merila, ki povečujejo predvidljivost zahtev iz te uredbe in ki zato prispevajo tako k temu, da zadevni gospodarski subjekti spoštujejo to uredbo, kot k učinkovitosti in objektivnosti pregledov, ki jih morajo s tem namenom opraviti vsi pristojni organi.

50 Zato sprejetje nacionalnih ukrepov, ki določajo številčne standarde glede svetle višine prostorov, samo po sebi ni v nasprotju z navedeno uredbo.

51 Vendar je pomembno, da so ti standardi v skladu z določbami in cilji Uredbe št. 1/2005 in s splošnimi načeli prava Unije, zlasti z načelom sorazmernosti.

52 To načelo, ki med drugim velja za zakonodajne in regulativne organe držav članic, kadar izvajajo pravo Unije, zahteva, da morajo biti z določbo opredeljena sredstva primerna za uresničitev želenega cilja in da ne smejo presegati tistega, kar je nujno potrebno za dosego tega cilja (glej v tem smislu sodbo z dne 24. junija 2010 v zadevi Pontini in drugi, C-375/08, ZOdl., str. I-5767, točka 87 in navedena sodna praksa). Navedeno načelo med drugim pomeni, da mora pri zakonodaji Unije, s katero se zasleduje več ciljev, med katerimi je en glavni, država članica, ki sprejme standard v okviru diskrecijske pravice, ki ji jo podeljuje določba iz te zakonodaje, spoštovati ta glavni cilj, ne da bi ovirala uresničitev drugih ciljev navedene zakonodaje. Zato mora biti takšen nacionalni standard z vidika teh drugih ciljev primeren za uresničitev navedenega glavnega cilja in ne sme presegati tistega, kar je nujno potrebno za dosego tega cilja (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Danske Svineproducenter, točke 31, 32 in 40).

53 Obe vrsti v tej zadevi obravnavanih standardov je treba preveriti glede na te različne vidike.

54 V zvezi s, prvič, določbami, ki opredeljujejo minimalno svetlo višino prostorov in kakršne so te v postopku v glavni stvari, je treba ugotoviti, da so standardi, ki jih določajo, primerni za uresničitev glavnega cilja zaščite živali med prevozom, ki se zasleduje z Uredbo št. 1/2005 (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Danske Svineproducenter, točka 46).

55 Vendar je treba opozoriti, da tovrstni standardi, ker se uporabljajo za ves prevoz prašičev, ki se izvaja – čeprav delno – na ozemlju države članice, ki jih je določila, lahko preprečujejo uresničitev ciljev odprave tehničnih ovir pri trgovanju z živimi živalmi

in nemotenega delovanja tržnih ureditev, ki ju prav tako zasleduje Uredba št. 1/2005. Zato je treba preveriti, ali so ti standardi z vidika teh ciljev nujno potrebni in sorazmerni z glavnim ciljem zaščite živali med prevozom, ki ga zasleduje ta uredba, ne da bi njihovo izvajanje nesorazmerno (glej po analogiji sodbo z dne 25. februarja 2010 v zadevi Müller Fleisch, C-562/08, ZOdl., str. I-1391, točki 38 in 42) omejevalo prosti pretok blaga pri uvozu in pri izvozu (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Danske Svineproducenter, točka 43).

56 Zato morajo biti številčni standardi glede minimalne svetle višine prostorov, kakršni so ti, ki so določeni v odloku št. 1729/2006, sorazmerni s ciljem zaščite živali med prevozom in ne smejo presegati tistega, kar je nujno potrebno za dosego tega cilja.

57 V zvezi s tem je zlasti treba preveriti, ali navedeni standardi ne presegajo tistega, kar je nujno potrebno za dosego cilja zaščite dobrega počutja živali med prevozom, ki izhaja iz zahtev Uredbe št. 1/2005, v skladu s katerimi mora biti, prvič, za vse prašiče omogočeno, da lahko stojijo v naravnem položaju, in drugič, da je v vsakem prostoru in na vsakem nadstropju dovolj prostora, da je nad živalmi, ko so v naravno stoječem položaju, dovolj prostora za prezračevanje, ne da bi bilo njihovo naravno gibanje kakor koli omejeno.

58 Poleg tega je treba preveriti tudi, ali navedeni standardi ne povzročajo povečanja stroškov in tehničnih težav, ki bi postavljale v slabši položaj bodisi rejce iz države članice, ki je te predpise sprejela, bodisi rejce iz drugih držav članic, ki bi želele svoje proizvode izvoziti v ali čez prvo državo članico (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Danske Svineproducenter, točka 45).

59 Zaradi pomanjkanja elementov presoje v spisu, predloženem Sodišču, mora predložitveno sodišče opraviti preveritve, ki se zahtevajo v zvezi s tem, ob upoštevanju meril, ki so jih v skladu z Uredbo št. 1/2005 splošno sprejele države članice, ki niso država članica, ki je sprejela te standarde.

60 Vendar je treba že zdaj opozoriti, da standardov glede minimalne svetle višine prostorov za vožnje, daljše od osem ur, kakršni so ti, ki so določeni v prehodnih določbah, navedenih v členu 36(4) odloka št. 1729/2006, ni mogoče šteti za sorazmerne, saj je ista država članica poleg tega v okviru splošne pravne ureditve sprejela manj zavezujoče standarde, kakršni so ti, ki so navedeni v členu 9(1) tega odloka.

Pregled živali med vožnjo

61 V skladu s členom 9(5) odloka št. 1729/2006 morajo biti cestna prevozna sredstva za prevoz prašičev, težjih od 40 kg, za vožnje, ki trajajo več kot osem ur, zasnovana tako, da je na vsakem nadstropju v vsakem trenutku mogoče vzpostaviti svetlo višino za pregledovanje, ki znaša najmanj 140 cm.

62 V zvezi s tem Uredba št. 1/2005 v členu 3, drugi odstavek, (f), v povezavi s poglavjem II, točka 1.1(f), Priloge I k tej uredbi določa, da morajo biti prevozna sredstva, namenjena prevozu živali, zasnovana tako, da je zagotovljen dostop do živali, da se razmere za njihovo dobro počutje redno preverjajo. Poudariti pa je treba, da določbe Uredbe št. 1/2005 – za razliko od stanja v okviru ureditve, vzpostavljene z Direktivo 91/628 in Uredbo št. 411/98 – veljajo za vsa prevozna sredstva, neodvisno od trajanja vožnje.

63 Zato je nacionalni ukrep, ki na tem področju določa posebne zahteve, ki veljajo samo za vožnje, ki trajajo več kot osem ur, v nasprotju z navedenimi določbami Uredbe št. 1/2005, ker mora biti dostop do živali, da se razmere za njihovo dobro počutje redno preverjajo, predviden za vse vožnje.

64 Še več, dodati je treba, da – kakor *mutatis mutandis* izhaja iz točk od 54 do 59 te sodbe – morajo številčni standardi, ki določajo minimalno višino za pregledovanje za zagotovitev takega dostopa, ustrezati ciljem Uredbe št. 1/2005 in biti sorazmerni z njimi.

Razpoložljivi prostor na žival

65 V skladu s prilogo 2, naslov D, točki 1 in 2, k odloku št. 1729/2006 morajo pri cestnem prevozu prašičev živali razpolagati z neko minimalno površino, ki se razlikuje glede na njihovo težo, pri čemer ta površina za prašiča, težkega 100 kg, znaša 0,42 m^2, kadar je čas vožnje krajši od osem ur, in 0,50 m^2 za vožnje, daljše od osem ur.

66 Ta vidik prevoza živih živali je urejen v členu 3, drugi odstavek, (g), Uredbe št. 1/2005, v skladu s katerim „[se] živalim [zagotovi] dovolj velika talna površina […], ki [ustreza] njihovi velikosti in načrtovani vožnji“. V zvezi s konkretno prašiči je v Prilogi I, poglavje VII, naslov D, k tej uredbi določeno, da zato, da ti lahko ležejo in vstanejo v svojem naravnem položaju, „gostota natovarjanja za prašiče, težke okrog 100 kg, ne sme presegati 235 kg/m^2“, pri čemer je to talno površino, ki je opredeljena kot minimalna, mogoče povečati za 20 %, med drugim glede na trajanje vožnje. Za živali, težke 100 kg, te vrednosti ustrezajo razpoložljivi površini 0,42 m^2 oziroma 0,50 m^2.

67 Zato je treba ugotoviti, da so številčni standardi glede maksimalne gostote natovarjanja, kakršni so ti, ki so določeni v prilogi 2, točki 1 in 2, k odloku št. 1729/2006, v skladu z minimalnimi in maksimalnimi standardi, določenimi v Uredbi št. 1/2005 (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Danske Svineproducenter, točka 50).

68 Glede na vse navedene ugotovitve je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba Uredbo št. 1/2005 razlagati tako, da:

– ta uredba ne nasprotuje temu, da država članica sprejme standarde, ki se uporabljajo za cestni prevoz prašičev in ki zaradi krepitve pravne varnosti podrobneje opredeljujejo – ob spoštovanju cilja zaščite dobrega počutja živali in ne da bi se v zvezi s tem vzpostavljala odvečna merila – zahteve, predvidene z navedeno uredbo, glede minimalne svetle višine prostorov za živali, če ti standardi ne povzročajo povečanja stroškov in tehničnih težav, ki bi postavljale v slabši položaj bodisi rejce iz države članice, ki je te standarde sprejela, bodisi rejce iz drugih držav članic, ki bi želele svoje proizvode izvoziti v ali čez prvo državo članico, kar mora preveriti predložitveno sodišče; vendar pa ni mogoče šteti za sorazmerne standardov, kakršni so ti, ki so določeni v prehodnih določbah, navedenih v členu 36(4) odloka št. 1729/2006, saj je ista država članica v okviru splošne pravne ureditve sprejela manj zavezujoče standarde, kakršni so ti, ki so navedeni v členu 9(1) tega odloka;

– ta uredba nasprotuje temu, da država članica sprejme standarde, ki se uporabljajo za cestni prevoz prašičev in ki podrobneje opredeljujejo zahteve, predvidene z navedeno uredbo, glede dostopa do živali, da bi se redno preverjale razmere za njihovo dobro počutje, ter ki veljajo samo za vožnje, daljše od osem ur, in

– ta uredba ne nasprotuje temu, da država članica sprejme standarde, v skladu s katerimi morajo pri cestnem prevozu prašičev živali razpolagati z neko minimalno površino, ki se razlikuje glede na njihovo težo, pri čemer ta površina za prašiča, težkega 100 kg, znaša 0,42 m^2, kadar je čas vožnje krajši od osem ur, in 0,50 m^2 za vožnje, daljše od osem ur.

Stroški

69 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Uredbo Sveta (ES) št. 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, in o spremembi Direktiv 64/432/EGS in 93/119/ES ter Uredbe (ES) 1255/97 je treba razlagati tako, da:

– **ta uredba ne nasprotuje temu, da država članica sprejme standarde, ki se uporabljajo za cestni prevoz prašičev in ki zaradi krepitve pravne varnosti podrobneje opredeljujejo – ob spoštovanju cilja zaščite dobrega počutja živali in ne da bi se v zvezi s tem vzpostavljala odvečna merila – zahteve, predvidene z navedeno uredbo, glede minimalne svetle višine prostorov za živali, če ti standardi ne povzročajo povečanja stroškov in tehničnih težav, ki bi postavljale v slabši položaj bodisi rejce iz države članice, ki je te standarde sprejela, bodisi rejce iz drugih držav članic, ki bi želele svoje proizvode izvoziti v ali čez prvo državo članico, kar mora preveriti predložitveno sodišče;**

vendar pa ni mogoče šteti za sorazmerne standardov, kakršni so ti, ki so določeni v prehodnih določbah, navedenih v členu 36(4) odloka št. 1729/2006 z dne 21. decembra 2006 o zaščiti živali med prevozom, saj je ista država članica v okviru splošne pravne ureditve sprejela manj zavezujoče standarde, kakršni so ti, ki so navedeni v členu 9(1) tega odloka;

– **ta uredba nasprotuje temu, da država članica sprejme standarde, ki se uporabljajo za cestni prevoz prašičev in ki podrobneje opredeljujejo zahteve, predvidene z navedeno uredbo, glede dostopa do živali, da bi se redno preverjale razmere za njihovo dobro počutje, ter ki veljajo samo za vožnje, daljše od osem ur, in**

– **ta uredba ne nasprotuje temu, da država članica sprejme standarde, v skladu s katerimi morajo pri cestnem prevozu prašičev živali razpolagati z neko minimalno površino, ki se razlikuje glede na njihovo težo, pri čemer ta površina za prašiča, težkega 100 kg, znaša 0,42 m^2, kadar je čas vožnje krajši od osem ur, in 0,50 m^2 za vožnje, daljše od osem ur.**

Podpisi